

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด

ผู้เขียน นางสาวทัศนวรรณ สุนันตะ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์)

คณะกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยะนุช ชูโต อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณพิไล ศรีอาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

พฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสตรีหลังคลอด โดยมีบทบาทสำคัญในการป้องกันการเกิดน้ำหนักคงค้างหลังคลอด ที่จะนำไปสู่การมีภาวะน้ำหนักเกินและอ้วน การวิจัยแบบหาคความสัมพันธ์เชิงทำนายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของสมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม และความต้องการที่จะพอมต่อพฤติกรรมรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีในระยะ 6 – 8 สัปดาห์หลังคลอด จำนวน 120 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง อายุระหว่าง 20 – 35 ปี มารับการตรวจหลังคลอดที่หน่วยวางแผนครอบครัว โรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่ หรือพบบุตรมารับวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเชียงใหม่ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง กันยายน พ.ศ.2558 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด (Chang, 2003a) แบบวัดสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมรับประทานอาหารไขมัน (Chang et al., 2003) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมรับประทานอาหารไขมัน (Williams, 2004) และแบบวัดความต้องการที่จะพอมในระยะหลังคลอด (Xuto et al., 2012) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 59.22$, S.D. = 3.79)

2. สมรรถนะแห่งตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด ($r = .320$, $p < .01$)

3. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด ($r = .292$, $p < .01$) การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด ($r = .224$, $p < .05$)

4. สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมันในสตรีหลังคลอด ได้ร้อยละ 14.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการปฏิบัติทางการพยาบาล เพื่อส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคม จะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สตรีหลังคลอด มีการรับประทานอาหารไขมันอย่างเหมาะสม ป้องกันการเกิดภาวะน้ำหนักคงค้างหลังคลอดที่จะนำไปสู่การมีภาวะน้ำหนักเกินและอ้วนในสตรีตามมา

คำสำคัญ: สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม ความต้องการที่จะผอม พฤติกรรมการรับประทานอาหารไขมัน สตรีหลังคลอด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factors Predicting Fat Diet Intake Behavior Among Postpartum Women

Author Miss Tatsawan Sunanta

Degree Master of Nursing Science (Midwifery)

Advisory Committee Assoc. Prof. Dr. Piyanut Xuto Advisor
Assoc. Prof. Dr. Punpilai Sriareporn Co-advisor

ABSTRACT

Appropriate fat intake diet behavior is essential for postpartum women. It plays a significant role in preventing postpartum weight retention, contributing to weight gain and even obesity. The purpose of this predictive correlational research study was to explore the relationships and predictors influencing self-efficacy, social support and drive for thinness, against fat intake diet behavior among postpartum women. The subjects were selected through purposive sampling. They consisted of 120 women 6 to 8 weeks postpartum from 20-35 years old, who had a postpartum appointment at the Family Planning Clinic of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital or who brought their babies to the Well-Baby Clinics at Chiang Mai Health Promotion Hospital. Data were collected during June to September, 2015. The research instruments consisted of a demographic questionnaire, the Fat Intake Diet Behavior Among Postpartum Women Questionnaire (Chang, 2003a), the Self-efficacy for Fat Intake Diet Behavior Scale (Chang et al., 2003b), the Social Support for Fat Intake Diet Behavior Scale (Williams, 2004), and the Postpartum Drive for Thinness Scale Questionnaire (Xuto et al., 2012). Data were analyzed by using the *Pearson product-moment correlation* and stepwise multiple regression.

The following results were found:

1. Postpartum women had a moderate level of fat intake diet behavior ($\bar{X} = 59.22$, S.D. = 3.79);
2. Self-efficacy was positively related to fat intake diet behavior among postpartum women ($r = .320$, $p < .01$);
3. Social support from family was positively related to fat intake diet behavior among postpartum women ($r = .292$, $p < .01$), and social support from friends was positively related to fat intake diet behavior among postpartum women ($r = .224$, $p < .05$); and
4. Self-efficacy and social support from family accounted for 14.3% of the variance in fat intake diet behavior and was statistically significant at a .05 level.

Results from this study could be used as fundamental knowledge for developing nursing interventions since it *plays a key role in promoting* self-efficacy, social support and encouraging postpartum mothers to have appropriate fat intake diet behavior, preventing postpartum weight retention and leading to weight gain and even obesity.